

ANKET

İstanbul'da Üniversite Öğrencilerinin Sosyoekonomik Durumu

Genliğin yaşam şartları nasıl?
Gelecek kaygısı ne boyutta?

DEMOGRAFI

Uzun süredir devam eden ekonomik kriz, halkın en önemli gündemlerinden birini oluşturuyor. TL'de aşırı değer kaybıyla kendini gösteren ve gerek hayat pahalılığı gerekse işsizlikte ciddi artışa neden olan ekonomik krizin üniversite öğrencilerine etkisinin saptanması, zorunlu bir ihtiyaç haline geldi. Bu ihtiyaca yanıt vermek adına Gençlikle Dayanışma Derneği tarafından İstanbul'da Üniversite Öğrencilerinin Sosyo-Ekonomik Durumu başlıklı bir araştırma yapıldı.

Araştırma kapsamında İstanbul'da 44 üniversiteden 355 üniversite öğrencisi ile yüz yüze görüşme tekniğiyle anket yapıldı ve katılımcılardan "Üniversite Harcamaları, Sağlanan İmkanlar ve Memnuniyet", "Okul İçi Masraflar ve Memnuniyet", "Okul Dışı Masraflar, Memnuniyet ve Algı" ve "Çalışma Durumu ve Gelecek Algısı" şeklinde dört ana konuda toplam 30 soruya yanıt vermeleri istenmiştir. Araştırma İstanbul ilindeki üniversitelerin dört yıllık lisans ve altı yıllık tıp fakültelerinde örgün öğrenime kayıtlı olan lisans öğrencileriyle sınırlı tutuldu. Anketler 25 Şubat – 22 Mart tarihleri arasında gönüllüler tarafından yapıldı.

Paylaştığımız araştırmanın sonuçları, üniversite öğrencilerinin ülkenin ekonomik gidişatının etkilerinden muaf olmadığını çarpıcı biçimde ortaya koyuyor. Sonuçlar gösteriyor ki kriz hem öğrencilerin temel ihtiyaçlarını karşılaması konusunda sorunlar yaratırken hem de onların öğrenim hayatlarını doğrudan etkiliyor. Krizin etkileri bununla da sınırlı değil. Üniversite öğrencilerinin sosyal etkinliklere erişim olanağı da ekonomik faktörlerden negatif bir biçimde etkileniyor.

355

Toplam katılımcı sayısı.

İstanbul'da Üniversite Öğrencilerinin Sosyoekonomik Durumu Anketi, 355 öğrencinin katılımıyla yüz yüze görüşme yöntemiyle yapıldı.

44

Kampüs başına belirlenen katılımcı sayısı.

Kampüslerin katılımcı sayıları İstanbul'da yer alan üniversite kampüslerinin 4 yıllık lisans bölümü öğrenci sayıları baz alınarak kümeleme yöntemi ile belirlendi.

30

Katılımcılara yöneltilen soru sayısı.

Katılımcılardan "Üniversite Harcamaları, Sağlanan İmkanlar ve Memnuniyet", "Okul İçi Masraflar ve Memnuniyet", "Okul Dışı Masraflar, Memnuniyet ve Algı" ve "Çalışma Durumu ve Gelecek Algısı" ana konularından toplam 30 soruya yanıt vermeleri istendi.

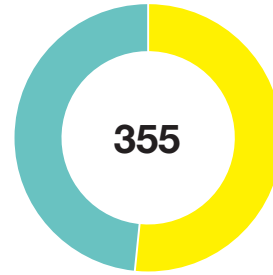

21,47

Katılımcıların yaş ortalaması.

Anket Katılımcılarının Cinsiyete Göre Dağılımı

Erkek %47,16

Kadın %52,84

Katılımcıların Eğitim Durumuna Göre Dağılımı

Lisans öğrencisi (4 yıllık örgün öğretim)	%91,53
Tıp fakültesi öğrencisi (6 yıllık)	%3,95
İkinci öğretim öğrencisi	%2,54
Ön lisans öğrencisi (2 yıllık örgün öğretim)	%0,85
Uzaktan eğitim öğrencisi	%0,65
Üniversite yüksek lisans-doktora-tıpta uzmanlık	%0,65

Anketimize katılan öğrenciler, üniversitelerin farklı fakültelerinin öğrenci sayılarının oranı göz önünde bulundurularak belirlendi. Öğrencilerin eğitim durumuna göre dağılımı ise yandaki biçimde oldu.

ÜNİVERSİTE HARCAMALARI, SAĞLANAN İMKANLAR VE MEMNUNİYET

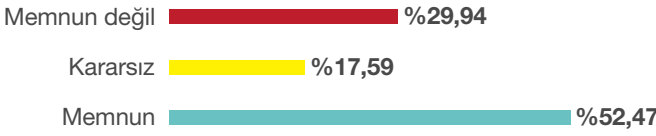
Araştırma üniversite öğrencilerinin temel ihtiyaçlarını karşılama konusunda yaşadığı zorlukları açıkça ortaya koyuyor. Öğrencilerin yüzde 46,3'ünün ailesinden aldığı mali destek temel gıda giderlerini karşılayacak düzeyin altında kalıyor. Araştırma barınma harcamalarının da öğrencilerin ortalama gelirinin yaklaşık yüzde 70'ine karşılık geldiğini gösteriyor.

Üniversite eğitimi ile ilgili sağlanan imkanlardan memnuniyet

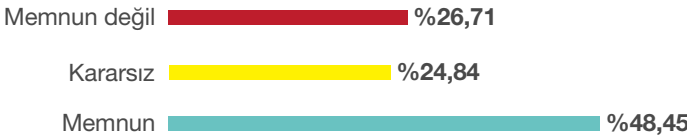
Yurt imkanı/desteği

Üniversite yemekhanesi

Üniversite Kantinleri

Burs İmkanları

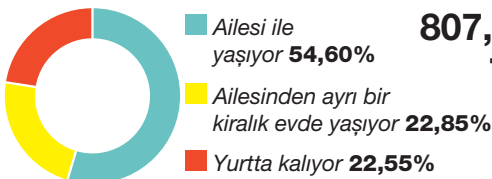

Üniversite Kredisi

Anket Katılımcılarının

Barınmaya Göre Dağılımı

807,41 TL

Öğrencilerin ödediği aylık ortalama yurt ücreti

761,53 TL

Ailesinden ayrı bir kiralık evde yaşayan öğrencilerin aylık kişi başına kira gideri ortalaması

3,26

Ortalama hane halkı nüfusu (ailesinden ayrı bir kiralık evde yaşayan öğrenciler için)

%41,60

Burs imkanından faydalanabilme

Öğrencilerin %41,6'sı üniversite eğitimi için burs alıyor.

%49,08

Öğrenci kredisi alımı

Öğrencilerin %49,08'i öğrenci kredisi alıyor.

%76,51

Öğrenci kredilerinin geri ödenebilme durumuna ilişkin kaygı

Öğrencilerin %76,51'i öğrenci kredisini geri ödemekte zorlanacaklarını düşünüyor.

%84,75

Aileden ve yakınardan maddi destek alımı

Öğrencilerin %84,75'i ailesinden veya yakınlarından maddi destek alıyor.

1088,95 TL

Öğrencilerin aile ve yakınlarından aldığı ortalama maddi destek miktarı. (Aile ve yakınlarından maddi destek alanlar için)

%46,30

Aileden ve yakınardan maddi destek alımı

Öğrencilerin %46,30'u ya ailesi ve yakınlarından hiç mali destek almıyor ya da aldığı mali destek tek bir kişinin temel gıda harcamalarını (503,53 TL*) karşılamak için yetersiz kalıyor.

• Açlık ve yoksulluk sınırı verileri için TES-İŞ'in Mart 2019 tarihli araştırması referans alınmıştır.

<http://www.tes-is.org.tr/news-detail/207/MART-AYI-A%C3%87LIK-ve-YOKSULLUK-SINIRI>

OKUL İÇİ MASRAFLAR VE MEMNUNİYET

Araştırma, öğrencilerin okul içerisinde çalışma alanı bulmak konusunda zorlandığını ve bu durumun ekonomilerini de olumsuz yönde etkilediğini ortaya koyuyor. Katılımcıların yarıya yakını okul içi çalışma alanlarının yetersizliğinden şikayet ederken bir sonraki bölümde verilen yanıtlar okul dışı çalışma alanlarında zaman geçirmenin öğrencilere aylık ortalama maliyetinin 136 TL civarında olduğunu gösteriyor. Öte yandan, öğrencilerin kendilerine ciddi bir avantaj sağladığını düşündüğü yaz okullarının ücretleri konusunda da sorun yaşadığı görülüyor. Katılımcıların yüzde 80'ine yakını yaz okulu ücretlerini yüksek buluyor.

%16,47

Harç ödemesi

Katılımcıların %16,47'si üniversite eğitimi için harç/öğrenim ücreti ödemesi yapıyor.

11.581 TL

Ödeme yapanların ortalama senelik harç/öğrenim ücreti masrafı.

111,7 TL

Ortalama aylık yemekhane masrafı. (günde bir öğün için)

%49,39

Katılımcıların %49,39'u yemekhanenin fiyat/kalite dengesinden memnun değil.

173,28 TL

Ortalama dönemlik fotokopi/kırtasiye/ders notu gideri.

245,73 TL

Ortalama dönemlik kitap gideri.

323,32 TL

Okunan bölüme yönelik ortalama dönemlik ek gider.

%48,85

Katılımcıların %48,85'i okul içi ders çalışma alanının yetersiz olduğunu düşünüyor.

%46,44

Katılımcıların %46,44'ü okul içi sağlanan kaynakların (kütüphane, online kütüphane vb.) yetersiz olduğunu düşünüyor.

%13,24

Katılımcıların %13,24'ü yaz okulunda ders alıyor.

1.319,59 TL

Tek ders için ödenen ortalama yaz okulu ücreti. (kayıt parası dahil)

%79,10

Katılımcıların %79,10'u yaz okulu için ödediği ücreti yüksek buluyor.

%67,65

Katılımcıların %65,65'i yaz okuluna gidenlerin gidemeyenlere kıyasla avantajlı olduğunu düşünüyor.

OKUL DIŞI MASRAFLAR, MEMNUNİYET VE ALGI

Üniversitelerin yemekhane hizmetleri öğrenciler için her zaman kaliteli olmasa da dışarıya göre daha ucuz bir seçenek oluşturuyor. Buna karşın öğrencilerin çoğu bu hizmetten günde bir öğün faydalanabiliyor. Dışarıda yemek yemenin maliyeti ise oldukça ağır. Öğrencilerin yemekhane dışı aylık beslenme gideri ortalaması 455,22 TL. Kriz, öğrencilerin okul dışı harcamalarının tümü üzerinde etkili oluyor. Öğrencilerin yüzde 43'lük bir kısmı son bir yıl içerisinde katılmak istediği bir etkinliğe ekonomik nedenlerden dolayı katılmamış.

İnternet harcamaları da öğrencilerin çoğu için önemli bir kalem oluşturuyor. İnternet için servis sağlayıcılarına ödenen ücrete Spotify/Netflix gibi platformlara ödenen abonelik ücretlerine eklediğimizde bir öğrencinin aylık internet gideri 110 TL'ye yaklaşan bir tutar olarak karşımıza çıkıyor.

136,01 TL

Ders çalışmak için kullanılan okul ve ev dışı alanlarda yapılan ortalama aylık harcama.

%62,82

Katılımcıların %62,82'sinin okul ve dışı çalışma alanlarında yaptığı harcama final ve vize dönemlerinde artıyor.

455,22 TL

Okul ve yurt yemekhanesi dışında ortalama aylık beslenme gideri.

%88,43

Final ve vize dönemlerinde harcamaları artan katılımcıların %88,43'ü okul ve dışı çalışma alanlarında yaptığı harcamaların final ve vize dönemlerinde artışı nedeniyle ekonomik zorluk yaşıyor.

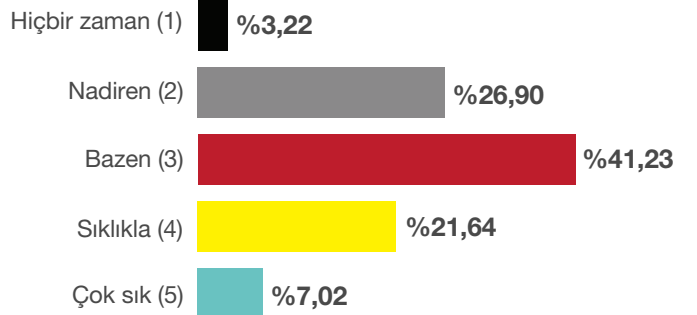
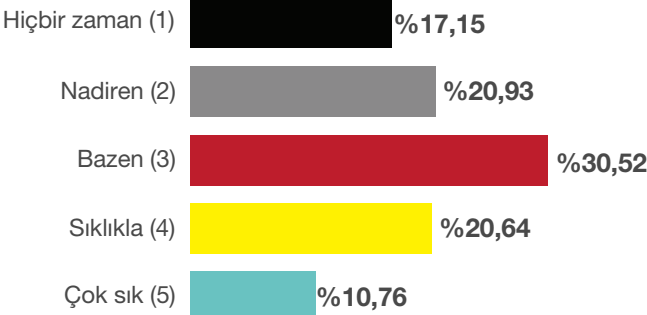

142,95 TL

Ortalama aylık ulaşım gideri.

Katılımcıların sinema/tiyatro/konser vb. Aktivitelere katılma sıklığı

Ders çalışmak için okul ve ev dışı alanları kullanma sıklığı

8,52

Katılımcılar ortalama olarak 8,52 kez sosyal etkinlikler için dışarıya çıkıyor.

%76,18

Öğrencilerin %76,18'inin son 1 sene içerisinde, katılmak isteyip de katılmadığı aktiviteler/etkinlikler olmuş.

%47,52

Öğrencilerin %47,52'si kullandıkları internet hizmetinin fiyat/kalite oranından memnun değil.

%43,01

Öğrencilerin %43,01'i son 1 sene içerisinde, ekonomik sorunlar nedeniyle katılmak istediği en az bir sosyal etkinliğe katılamamış.

%61,16

Öğrencilerin %61,16'sı internet üzerinden kullanılan ücretli bir servise (Spotify/Netflix/vb) abone.

%9,93

Öğrencilerin %9,93'ü son 1 sene içerisinde, bir işte çalışıyor olması nedeniyle katılmak istediği en az bir sosyal etkinliğe katılamamış.

31,17 TL

İnternet üzerinden kullanılan ücretli servisler (Spotify/Netflix/vb) için yapılan ortalama aylık harcama.

77,14 TL

Katılımcıların ortalama aylık internet gideri.

%16,17

Katılımcıların %16,17'si internette istenilen kaynağa (bilgi, dizi, film vb.) rahatça erişemediğini söylüyor.

ÇALIŞMA DURUMU VE GELECEK ALGISI

Araştırma, öğrencilerin yarısından fazlasının eğitim hayatının bir bölümünde hayatını idame ettirmek için bir işte çalışmak zorunda kaldığını gösteriyor. Katılımcıların dörtte birine yakını ise masraflarını karşılamak için aktif olarak bir işte çalışıyor.

Sonuçlar, öğrencilik sırasında çalışılan işlerin çoğunlukla eğitim alınan bölüm ile alakasız olduğunu ve çalışan öğrencilerin üçte birinin işe ayırdığı vakitten dolayı öğrenim hayatında olumsuzluk yaşadığını ortaya koyuyor.

Son olarak son dönemde giderek artan gelecek kaygısı da araştırmanın sonuçlarına yansımış durumda. Öğrencilerin neredeyse üçte biri mezun olduktan sonra okuduğu bölümle ilgili iş bulamayacağını düşünüyor.

%32,75

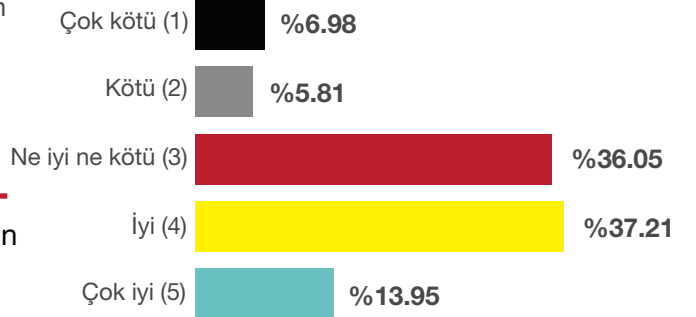
Katılımcıların %32,75'i aylık gelirinin temel giderlerini karşılamadığını söylüyor.

%65,33

Çalışan öğrencilerin %65,33'ü okuduğu bölüm ile alakasız bir işte çalışıyor.

Öğrencilerin çalışma koşulları hakkındaki görüşleri

%54,23

Katılımcıların %54,23'ü okuduğu süre boyunca ek gelir elde etmek amacıyla (kariyer hedefli çalışma dışında) çalışma ihtiyacı duymuş.

%34,89

Çalışan öğrencilerin %34,89'u iş-yerine ayırdığı vaktin öğrenim hayatını kötü etkilediğini düşünüyor.

%23,60

Katılımcıların %23,60'ı şu anda bir işte çalışıyor.

%30,41

Katılımcıların %30,41'i okuduğu bölümle ilgili iş bulamayacağını düşünüyor.